

ĐỀ KHẢO SÁT CHẤT LƯỢNG – ĐỀ SỐ 3**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 9****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. Phần I (4.0đ)**

Đọc văn bản dưới đây và trả lời các câu hỏi:

... Những thử thách trong bất kì công việc nào cũng đều tồn tại. Điều quan trọng là cam kết với việc mình làm. Cam kết để đẩy mình qua những khoảng thời gian khó khăn. Cam kết để dốc hết sức mình vượt lên trở ngại. Cam kết để ráng thêm chút nữa ngay cả khi đã rã rời.

Đam mê là cái ban đầu. Nhưng ý chí, nghị lực vượt khó, sự kiên trì của bản thân là những nguyên liệu khác của chiếc bánh thành công. Đam mê cũng không phải tự dung mà có. Nó là điểm giao thoa giữa sở thích và tiềm năng. Từ hai chất xúc tác đó, người ta tiếp tục cọ xát, mài giũa, học tập trau dồi, tìm kiếm cơ hội, làm việc, thực hành, ... Đến một lúc nào đó sẽ phát triển thành thiên hướng nghề nghiệp của con người. Nếu có đam mê, nhưng không có rèn luyện thì tiềm năng chẳng bao giờ hé mở.

(Trích Tuổi trẻ đáng giá bao nhiêu? – Rosie Nguyễn, NXB Hội Nhà văn, 2018)

Câu 1. Theo tác giả, cần những nguyên liệu nào để tạo nên một chiếc bánh thành công?

Câu 2. Chỉ ra và phân tích tác dụng của một biện pháp tu từ được sử dụng trong những câu văn sau:

“Điều quan trọng là cam kết với việc mình làm. Cam kết để đẩy mình qua những khoảng thời gian khó khăn. Cam kết để dốc hết sức mình vượt lên trở ngại. Cam kết để ráng thêm chút nữa ngay cả khi đã rã rời.”

Câu 3. Hãy viết đoạn văn diễn dịch khoảng 2/3 trang giấy thi với câu chủ đề *“Nếu có đam mê, nhưng không có rèn luyện thì tiềm năng chẳng bao giờ hé mở”*.

II. Phần II (6.0đ)

Nhà thơ Pháp Andre Chanien từng nói: "Nghệ thuật chỉ làm nên câu thơ, trái tim mới làm nên thi sĩ."

Em hiểu ý kiến trên như thế nào? Hãy làm sáng tỏ qua bài *Với con* của Vũ Quần Phương.

VỚI CON

Vũ Quần Phương

Bồng bồng!

Bố bồng con trên tay

Buổi chiều nay, buổi chiều nay

Khói hàng xóm bay là trên bếp

Sau trận mưa trời mát hơi may.

Bố bế con ra ngoài mái hiên

Sông xa, trời rộng, mắt con nhìn

Cánh bướm trôi đây, mây bay đây!

Cây giữa vườn cây, cỏ trước thềm.

Bố bế con ra với phố phường

Xe chạy người đi như nước tuôn

Cây xanh, ngói đỏ, con dừng lạ

Muối mặn, gừng cay, hoa trái thơm.

Bố bế con ra với cuộc đời

Con ơi yêu lấy mặt con người

Tươi như quả chín, hồng như thấp

Sau nét âu lo, vẫn nét cười.

Bố nhắc con lên, bố nhắc lên

Dâng qua vai bố để con nhìn

Mai sau thành bạn đi cùng bố

Đường rộng trời ta xa mãi thêm.

(In trong Tác phẩm văn học được giải thưởng nhà nước, Hoa trong cây, Những điều cùng đến, Vết thời gian, NXB Hội Nhà văn, 2014)

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I.****Câu 1.****Phương pháp:**

Đọc kĩ văn bản

Cách giải:

Theo tác giả, những nguyên liệu để tạo nên một chiếc bánh thành công là:

- Đam mê
- Ý chí, nghị lực vượt khó, sự kiên trì của bản thân

Câu 2.**Phương pháp:**

Vận dụng kiến thức đã học về các biện pháp tu từ (phép lặp, điệp ngữ, liệt kê...)

Cách giải:

Phép tu từ: lặp cú pháp/ điệp ngữ/ liệt kê

Tác dụng:

- Tạo nhịp điệu nhịp nhàng, tha thiết
- Liên kết các câu văn
- Nhấn mạnh quyết tâm và làm rõ giá trị của việc cần nỗ lực cam kết để vượt qua những thử thách trong công việc, vươn tới thành công của mỗi người
- Cho thấy sự chiêm nghiệm sâu sắc của người viết

Câu 3.**Phương pháp:**

Bài làm đảm bảo yêu cầu sau:

- Hình thức: Một đoạn văn nghị luận có bố cục sáng rõ, lập luận chặt chẽ, có luận điểm, lí lẽ sắc bén và dẫn chứng xác đáng, diễn đạt trong sáng, các câu văn có sự liên kết
- Kiểu đoạn: diễn dịch
- Nội dung:
 - + Hiểu được vấn đề nghị luận: Rèn luyện bản thân sẽ giúp con người phát triển đam mê, thành công trong cuộc sống.
 - + Bàn luận xác đáng về vấn đề nghị luận, nêu được quan điểm và có lí lẽ, dẫn chứng thuyết phục, xác đáng.
 - + Rút ra bài học bản thân

Cách giải:

+ Đam mê là điều cần thiết để thành công. Vì sự nhiệt huyết, niềm say mê trong lúc ta làm điều mình yêu thích, sẽ giúp ta vượt qua khó khăn dễ dàng hơn. Nhưng đừng nghĩ rằng chỉ cần có được đam mê thì sẽ thành công.

+ Nếu có đam mê mà không kiên trì nỗ lực thì làm gì cũng sẽ thất bại. Bất kì công việc nào cũng sẽ có điểm mình thích, điểm mình không thích. Ngay cả khi đang làm công việc mà mình đam mê thì cũng có những ngày cực kì hứng khởi và những quãng thời gian với vô vàn khó khăn. Những thử thách trong bất kì công việc nào cũng đều tồn tại.

+ Rèn luyện sẽ giúp ta vượt qua khó khăn, rèn luyện giúp ta tích lũy được nhiều kinh nghiệm trong cuộc sống, rèn luyện giúp ta trưởng thành và thành công trong cuộc sống.

+ Rèn luyện giúp ta thực hiện được đam mê và cải tạo phẩm chất con người.

Phần II.**Phương pháp:**

* **Hình thức:** Một bài văn có bố cục các phần rõ ràng, diễn đạt trôi chảy, lưu loát

* **Nội dung:** HS biết khai thác các tín hiệu nghệ thuật để cảm nhận vẻ đẹp nội dung của bài thơ: Theo bước chân người bố bế con, hình ảnh thiên nhiên, cuộc sống mở rộng mãi ra trước mắt con, từng bước giúp con nhận thức cuộc sống và trưởng thành, từ đó ta thấy tình yêu của bố dành cho con là vô hạn.

Cách giải:

1. Mở bài: Giới thiệu tác giả, tác phẩm, ấn tượng khái quát về bài thơ, nêu vấn đề lí luận.

2. Thân bài:

- Giải thích:

Nghệ thuật: Là những đặc sắc về hình thức (ngôn ngữ, hình ảnh, giọng điệu...)

Trái tim: Là thế giới của đời sống tâm hồn, tình cảm, tâm nguyện... với những rung động thầm mĩ nhạy cảm thể hiện thiên chức của người nghệ sĩ.

Để có những bài thơ hay đòi hỏi người nghệ sĩ vừa phải có tài, vừa phải có tâm.

➔ Đây là ý kiến nhằm khẳng định, đề cao thiên chức của nhà văn và quá trình sáng tạo nghệ thuật.

- Chứng minh qua bài *Với con*

+ Đặc sắc nghệ thuật bài thơ:

Thể thơ 7 chữ ➔ bộc lộ cảm xúc tha thiết của bố với con

Hình ảnh thơ trong sáng về thiên nhiên và con người: *Khói hàng xóm bay là, trời mát hơi may, sông xa, trời rộng, cánh buồm, mặt người tươi hồng...*

Phép tu từ được sử dụng: Điệp ngữ bố bế con được sử dụng xuyên suốt cả bài thơ nhưng có mở rộng tăng cấp về không gian từ trước hiên nhà → phố → ra cuộc đời khiến chủ đề bài thơ mở rộng. phép so sánh sinh động cụ thể: *mặt con người Tuổi như quả chín*, phép liệt kê được sử dụng cụ thể hấp dẫn...

+ Giọng thơ tha thiết, trìu mến như sự nâng niu của bố với con...

+ Nhịp thơ 3/4 hoặc 4/3 hoặc 2/2/3 tạo nên sự nhịp nhàng...

- Nhưng cái gốc của bài thơ là tình cảm xuất phát từ trái tim, hướng tới chủ đề bài thơ: Ca ngợi tình phụ tử thiêng liêng của người cha dành cho con. Chủ đề ấy thể hiện qua nhan đề bài thơ, mạch cảm xúc và hình tượng trung tâm

+ Nhan đề *Với con*: là lời tâm sự với người con → tình yêu và khát vọng của cha

+ Mạch cảm xúc: đi từ tình cảm thương mến với con muốn cung nựng đỡ dành con → khát vọng về con

+ Hình tượng thơ hình ảnh bố bế con xuyên suốt cả bài nhưng có sự phát triển gửi gắm ý nghĩa khác nhau.

+ Khổ 1 - 4: Bố bế bồng, từng bước dạy con cách quan sát, nhận thức thiên nhiên, con người muôn màu muôn vẻ: bên ngoài căn nhà – phố phường – cuộc đời rộng lớn (tính từ, phép điệp ngữ liệt kê, so sánh)

+ Khổ 5: Nâng con lên cao, mở rộng tầm mắt cho con, mong muốn cùng con khám phá những vùng đất mới. (điệp ngữ)

+ Tình yêu của bố với con còn bộc lộ trực tiếp qua hành động bế bồng, qua giọng thơ trìu mến: *con ơi, con đây, con đừng lạ...*

- *Trái tim người nghệ sĩ mới quyết định* vì nó mới truyền cảm xúc yêu thương trìu mến cho người con. Như vậy trong nghệ thuật yếu tố nội dung vẫn quyết định hình thức. → tiếp nhận người đọc: rung động, cảm xúc, khắc ghi về tình cảm bài thơ

- So sánh với các bài thơ khác cũng nói về tình cảm cha với con

- Đặt ra yêu cầu với người nghệ sĩ khi sáng tác:

+ Chú trọng hình thức của bài thơ

+ Nhưng cần quan tâm đến cái gốc tình cảm

+ Trong sáng tạo phải hài hòa cả nội dung và hình thức.

3. Kết bài: Liên hệ, rút ra bài học cho bản thân.